

Door een internationale bril bekeken, gaat het goed met de GGZ in Nederland. Sterker nog, de SPV is al 'quality-proof' voor de komende jaren. Tenminste, als we de werkgroep Redesigning Psychiatry (RP) mogen geloven.

Tijdens de studiemiddag van onze eigen V&VN-SPV ontrolde deze werkgroep haar ideeën. Het gaat volgens RP om vier uitgangspunten voor de toekomstige GGZ: ecologie, interactiepatronen, veerkracht en verhalen. Laten die nou al jarenlang in het functieprofiel van de SPV staan! Sterker nog, we willen de werkgroep er nog wel ééntje aan de hand doen: verbinding. Verbinding tussen gezinsleden, professionals onderling, tussen ziekte en betekenis en zo kan er een schier oneindige reeks worden aangelegd waarbij verbinding cruciaal is. Tussen behandelen en rehabilitatie, tussen professie en ervaring en ga zo maar door.

De SPV als verbindingsofficier weet er al jaren raad mee! Wat de werkgroep bedenkt is nogal mager, omdat het weinig rekening houdt met wat Jan Rotmans heeft omschreven als de kanteling van een tijdperk. RP probeert binnen bestaande structuren de GGZ bij te buigen, waarbij de vraag naar voren komt of het systeem zelf niet onderdeel van het probleem is. Dat grote GGZ-instellingen hun langste tijd hebben gehad, omdat professionals daarin vanuit wantrouwen allerlei taken moeten uitvoeren die ver van hun professie afstaan.

Lees: *bureaucratisch georganiseerde wantrouwen*. Rotmans heeft overtuigend aangetoond dat we hier van af willen.

Wordt het niet tijd om te stoppen met de verplichte contracten tussen GGZ-aanbieders en zorgverzekeraars waarmee de controledwang en bijbehorende bureaucratie doorbroken kan worden? Dat de overheid de zorgverkeeraar minder regels gaat opleggen zodat ze deze niet hoeven 'door te (be)rekenen' naar de GGZ-instellingen, die hierdoor elke prikkel om te innoveren aan de wilgen hangen. Dat we dure GGZ- en zorgverzekeraarsgebouwen opheffen en dat er nog meer managers radicaler uit de GGZ worden verwijderd, ten gunste van de uitvoerende professionals die zelf weten wat er moet gebeuren?

Dat kleinschalige GGZ-projecten in buurtgerichte context van de grond komen?

Dat de GGZ stigma gaat doorbreken door ggz te benaderen als gewone menselijke symptomen waar niets vreemds mee is?

Genoeg, want dit nummer staat weer vol met inspirerende artikelen die de lezer meeneemt naar de dagelijkse praktijk. Roos van der Steen en Mildred Vrijens nemen ons mee naar de huidige plek van de SPV. Het is verhelderend om te lezen waar we nu staan en waar we naar toe dreigen te gaan.

Dirk Delisse probeert de SPV een spiegel voor te houden die wil werken aan herstel-ondersteunende zorg en destigmatisering, door eigen ervaringen een plek te geven in de gesprekken met mensen met EPA.

Jacomijn Koldijk laat zien welke behandelinterventies bij de behandeling van nachtmerries bij mensen met chronische PTTS passen. Ze doet dat met name voor behandelaren in de Basis GGZ, maar haar interventies werken binnen elke lijns-zorg.

Kim Sprenkeling en Otie Reitsma geven aan waar we met de verwarde mensen naar toe moeten, en sluiten hiermee aan aan bij deze redactionele inleiding wanneer ze stellen dat de professional meer bewegingsvrijheid moeten hebben om preventief te kunnen werken. Waarbij voorkomen kan worden dat mensen in de GGZ tussen wal en schip vallen. Misschien is het probleem 'Verwarde Mensen' grotendeels een organisatieprobleem?

Minka Kroes en Willy Rypma vragen zich af of alle regelgekte in de GGZ niet opgeheven kan worden en de hulpverlener zich meer bezig kan houden met zijn vak. Waarom? Omdat iedere professional dat wil!

Annemarie de Vries en Simona Karbouniaris laten zien dat vele professionals kampen met handelingsverlegenheid ten aanzien van eigen ervaringen en hoe ze deze in de zorg kunnen inzetten. Volgens de auteurs is de opgedane ervaring vaak een sterk intrinsieke factor waarom ze de hulpverlening zijn ingegaan.

Sandra de Graaf en Emily van der Does vragen aandacht voor de functie van het lijden door de mens en dat dit onderdeel van ieders leven is. Mogelijk kunnen de jong volwassenden, die nu massaal een beroep op de GGZ en antidepressiva doen, hier steun aan ontleen. Dat leed onderdeel van het leven is en niet meteen weggepoetst hoeft te worden. En dat je geen loser bent wanneer je niet iedere dag gelukkig bent.

Koen Westen e.a. houden een pleidooi voor het borgen van kwaliteit in de zorg door te stellen dat de huidige gestandaardiseerde organisatie modellen om meer lokaal maatwerk vragen. Het heeft op de burelen van onze redactie wel tot het optrekken van de wenkbrauwen geleid. Frans van der Lem gooide op de burelen de knuppel in het hoenderhok en kwam met een aantal uitgangspunten die ons vak zo rijk hebben gemaakt. Hij stelt dat het terecht is dat de auteurs concluderen dat de veranderende zorgcontext in de wijk tot minder standaardisatie leidt. Maar.... is het SPV-beroep niet sterk geworden doordat het zich op ambachtelijke wijze heeft ontwikkeld ("Helpen is een ambacht" van Marie Kamphuis, 1951)? En speelt de persoonlijkheid van de verwijzer niet een cruciale rol bij de effectiviteit van de zorg ("Het effect van psychotherapie" S. Schagen, 1983)? En heeft Andries Baart ons in zijn laatste boek "De Ontdekking van Kwalaiteit" (Baart, 2018) niet laten zien hoe belangrijk oprechte aandacht is? We zijn benieuwd hoe Koen Westen en e.a. hierover denken?

Frans van der Lem houdt in dit nummer een kort betoog waarin hij stelt dat euthanasie een ongemakkelijk onderwerp moet blijven waarbij een 'nette regeling' niet bestaat. Hij koppelt aan zijn betoog in *Uit den Lande* tevens twee boeken die hij bespreekt van de auteurs Paul Frissen en Marc Desmet. Gerard Lohuis bespreekt in de rubriek *literatuur besprekingen* het al eerder geciteerde boek van Andries Baart, het nieuwste boek van Christa Anbeek over zaken die van uiterst belang zijn in een mensenleven en het boek van Martin Appelo over tuchtrecht.

Zoals u van SP gewend bent, sluiten we af met een aantal columns, dan wel verhalen uit de praktijk van alledag. Deze keer met bijdragen van Marlieke de Jonge, Gerard Lohuis en Ron Naaijer. Deze laatste is met ingang van dit nummer tot de redactie van SP toegetreden. U hebt in het vorige nummer van SP al een bijdrage van hem kunnen lezen. Dat was voor ons de aanleiding om voor hem een stoel aan te schuiven aan de redactietafel.